

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus

Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat de Legibus, de Præceptis
Decalogi, de Restitutione, ac de Contractibus

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. I. Quid, & Quotuplex sit Mutuum? Et quinam a restituenda re mutuata
de obligentur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40673

Q U Æ S T I O III.

De Mutuo, & Usura.

Plurima fusc diximus de Usuris in quarto ex Opusculis Theologico moralibus typis jam dato. At quia tractatus hic de Contractibus mutilus esset, nisi in eo de hoc præcipuo Mutui contractu ageretur, idcirco post explicatam rationem Mutui, paucis hic perstringemus, quæ spectant ad Usuram, & ad purgandos alios Contractus a labe Usuræ. Discutiemus itaque primo, Quid, & Quotuplex sit Mutuum; Et quibus in casibus deobligetur Mutuatarius a restituenda re mutuo accepta? Secundo, Quid sit Usura, & Quotuplex? Tertio, An quælibet obligatio imposita Mutuatario sit Usura? Quarto, Qua via possit sine labe Usuræ aliquid ultra sortem exigi? Quinto, Expedientur ea quæ pertinent ad Usurarium.

ARTICULUS I.

Quid, & quotuplex sit Mutuum? Et quinam a restituenda re mutua deobligentur?

I. Quid sit Mutuum, & in quo differat a commodato, & aliis Contractibus?

II. Si pecunia commodeur ad ostensionem, potest commodans aliquid percipere a Commodatario propter talem usum: At si pecunia detur mutua, nihil potest accipi propter ejus usum.

III. Mutuum potest esse tacitum, seu implicitum, ac virtuale; ut si vendatur res pluris, quam valeat propter dilationem solutionis.

IV. Ex juris privilegio, saltem pro foro externo, non tenetur filiusfamilias restituere pecuniam mutuo acceptam etiam post mortem Patris, si non habeat bona Castrensia, vel quasi Castrensia.

V. Pariter deobligantur Ecclesie, & loca pia, ac Oppida, nisi constet pecuniam conversam esse in eorum utilitatem. Quid de Pupillis & Minoribus?

I. **Q**uæritur primo, Quomodo Mutuum definiatur?

Respondeo, Mutuum prout distinctum a Commodato, Locato, Pignore, Hypotheca, Deposito, & aliis Contractibus, est *Traditio rei, seu pecunie, ut statim fiat accipiens, qui postea restituat tantumdem ejusdem rationis, & qualitatis.* Convenit proinde cum Commodato, &c. quia in utroque Contractu habetur traditio rei, sed differt ab illo, quia per mutuum, & non per Commodatum dominium rei transfertur in mutuatarium; Hinc enim talis Contractus appellatur Mutuum, quia per illud, quod est meum, fit tuum. Ex quo sequitur, quod incrementum, aut decrementum valoris rei mutuo data cedere debeat Mutuatario, utpote domino rei, & si res mutuo data pereat, eidem Mutuatario perire debet, quia res domino perit: Contra vero si res commodata casu pereat, non perit Commodatario, sed Commodanti, qui est dominus.

Præterea restitui debet a Mutuatario non eadem res in individuo, ut in commodato, (esto possit ea reddi,) nec res alterius speciei, quia est

set Permutatio, sed ejusdem speciei, & bonitatis. Ex quo etiam fit, quod mutuum sit de iis rebus, quæ functionem recipiunt, seu quarum una substitui potest loco alterius, ut vinum pro vino, pecunia pro pecunia, &c. ad differentiam Commodati, & locationis, qui sunt de iis rebus, quæ functionem non recipiunt.

II. Quare si pecuniam quis accipiat ad ostentationem, & pompam, non ad illam expendendam, atque adeo cum obligatione reddendi eandem, non intelligitur celebratus Contractus Mutui, sed Commodati, ut proinde si casu pereat, ipsi Commodanti pereat; unde aliquid posset ab eo accipi propter usum talis pecuniæ, qui est pretio æstimabilis; Non secus ac quando commodantur vasa argentea; Quod in mutuo fieri non potest, ut infra dicemus, quia si ex mutuo aliquid acciperetur a mutuante, hic lucrum reportaret, & ditesceret ex miseriis mutuatariorum, qui cogitur ex sua miseria mutuum accipere; Qui vero vult pecuniam ad ostentationem commodatam, non cogitur ad id a sua miseria, unde non est mirum, quod commodans possit ex commodatione pecuniæ lucrum reportare: Præterquam quod usus rei commodatæ est pretio æstimabilis, & spectat ad dominum, unde commodans pecuniam ad ostentationem aliquid percipit ex usu rei suæ: At usus rei mutuatæ non spectat ad mutuantem, eo quod per mutuum transtulit ejus rei dominium in Mutuatarium, unde si quid acciperet propter talem usum, acciperet aliquid ex usu rei non suæ, quod est iniquum.

III. Quæritur secundo: Quotuplex sit Mutuum?

Respondeo, aliud esse expressum, seu formale, ut quando datur pecunia mutuo; aliud esse tacitum, seu implicitum, & virtuale, ut quando venditur domus majori pretio propter dilatio-

nem solutionis; tunc enim censetur virtualiter mutuari pecunia usque ad tempus præfixum solutionis.

IV. Quæritur tertio: An omnes obligentur ad restituendam rem mutuo acceptam?

Respondeo, jure naturæ omnes obligari, sed in quibusdam casibus privilegio juris positivi filii familias, Ecclesiæ, Civitates, & Minores possunt non restituere mutuum, & obligationem elidere exceptione. Nam primo filii familias, qui sub patria potestate est, nec habet bona Castrensia, vel quasi Castrensia, nec publice creditur esse juris sui, si absque Patris consensu accepit pecuniam mutuam, non tenetur illam restituere, etiam post mortem Patris, ex leg. 1., Cod. ad Macedonianum, saltem pro foro externo; Immo Molin. disp. 30., & Less. cap. 20. num. 6. apud Trull. contra Rebell., Reginald., & alios communius putant, quod neque in foro conscientiæ teneatur, si velit uti privilegio talis legis idcirco latæ, ne filii hac occasione ad pecuniam persolvendam machinarentur mortem Patris. Notandum tamen, quod lex loquatur de sola pecunia mutuo accepta, non de aliis rebus, puta vino, oleo, &c.: Si tamen filius juravit se soluturum, tenetur vi juramenti; quamvis possit a Prælate petere relaxationem, aliter lex facile redderetur inutilis, ut notat Trull.

V. Secundo, Ecclesiæ, & loca pia, sicut etiam Oppidum non tenentur restituere pecuniam mutuam, nisi creditor probet conversam esse in eorum utilitatem: Et idem dicas de Pupillo, & Minore, si eorum nomine Tutor, vel Curator mutuum accepit, ut communiter notant Doctores. Verum si Prælati cum consensu Capituli mutuum accepit nomine Ecclesiæ, & possit solvere sine alienatione rerum immobilium, debet solvere, ut notat Trull. ex Less. cap. 20. num. 11.

A R.